СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 286. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 9. грудня, 1926. VOL. XXXIV. No. 286. Jersey City, N. J., Thursday, December, 9. 1926. THREE CENTS.

РІЧНА ПРОМОВА КУЛИДЖА ДО КОНҐРЕСУ

ВАЖНА ЗАЯВА ПРЕЗИДЕНТА ПРО ПОЛІТИКУ ФЕДЕРАЛЬНОГО УРЯДУ.

ВАШИНҐТОН, 7. грудня. — Президент Кулидж виголосив нині перед обома палатами конґресу звичайну річну промову президента до законодатних палат. В сій промові президент показав на ті справи, які уряд уважає за вимагаючі розвязки.

ПИТАННЄ ЗНИЖЕННЯ ПОДАТКІВ.

Президент підніс на вступі, що федеральний скарб буде мати при кінці року надвижку податків понад видатки, виносячу до 383 міліони долярів. Президент заявився за тим, щоби частину сеї надвижки звернути в якийсь спосіб податковцям.

ДОПОМОГА ФАРМЕРАМ.

В довшім уступі президент звертав увагу на потребу допомоги фармерам. Президент не заявився за ніяким спеціяльним пляном, але підчеркнув потребу піддержки для фармерських кооперацій. Він заявився проти пляну означувати ціни на фармерські продукти.

ВУГЛЕВА СПРАВА.

Далі президент пригадав, що з днем 1. квітня слідуючого року виходять речинці умов в углевім промислі. Він радив конґресови ухвалити відповідні закони, щоби виконавча влада могла виступити з урядовою властю як посередник межи сторонами.

ПРОГИБІЦІЯ.

Тут президент підчеркнув, що ще богато горожан уважае, на жаль, прогибіцію законом, який не повинен бути виконуваний. Він каже, що як всякий закон, так і прогибіція мусить бути переведена в життя.

Се, однак, значить рівночасно, що противники прогибіції мають право добиватися законними дорогами зміни прогибіційного закона після свого розуміння публичного добра.

ДРУГІ СПРАВИ.

Кромі сих справ президент порушив ще богато других справ. Він звернув увагу на непрактичність дальшого підношення тарифи (охоронного мита). Він показав на потребу розвивання водних доріг у нутрі краю. Справа радіової розсилки теж мусить бути урегульована конґресом. Наконець, він заявився за продовжуванням роботи коло зменчення державних зоружень.

НАЙБІЛЬШИЙ БАНК У СВІТІ.

НЮ ЙОРК, 7. грудня. — Місцевий банк Де Нешенел Сіти Бенк оф Ню Йорк постановив збільшити свою капіталізацію до 140 міліонів долярів. В сей спосіб сей банк, який уже є найбільшим банком у Злучених Державах, стане найбільшим банком у світі.

МІСТО ЗА ЗАМИКАННЄМ КЛЮБІВ.

НЮ ЙОРК, 7. грудня. — За почином міського мейора Вокера рада олдерменів ухвалила міський закон про замиканнє нічних клюбів о 3. годині рано. Закон уходить у життя з днем 1. січня.

ПРОДАЛИ БАНКИРАМ НАЙБІЛЬШУ ФОНОҐРАФІЧНУ КОМПАНІЮ.

НЮ ЙОРК, 7. грудня. — Два банкові підприємства Спейер і Ко. та Зелиґмен енд Ко. купили нині Виктор Токинґ Машін Ко., найбільшу в світі спілку для виробу фоноґрафів. Ціна купна виносить 40 міліонів долярів.

РОСПРАВА ПРОТИ БУВШОГО МІНІСТРА ПЕРЕРВАНА.

ВАШИНҐТОН, 7. грудня. — Росправу проти бувшого міністра нутрішних справ Фола та нафтового підприємця Догені, обжалованих перед місцевим федеральним судом за обманюванне уряду, перервано нині через недугу Догені, поки йому не стане ліпше.

ОБЧИСЛЯЮТЬ КОШТИ ПРОЦЕСУ ЗА ВБИЙСТВО Д-РА ГОЛА.

СОМЕРВИЛ, Ню Джерзі, 7. грудня. — Стейтова прокураторія обчисляе кошти процесу проти трох членів родини вбитого нюбронсвикського проповідника д-ра Гола й його любовниці на 150,000 долярів. Як відомо, процес покінчився звільненнєм всіх обжалованих від вини й кари.

Кошти процесу понести мусить повіт Сомерсет. Мешканці повіту, обурені на сей видаток, збираються в орґанізацію для охорони перед сим видатком.

ВУГЛЕВИЙ ДИМ І ЗАПАЛЕННЄ ЛЕГЕНЬ.

НЮ ЙОРК, 7. грудня. — Лікарі з Федеральної Служби Здоровля виступили з думкою, що дим з мягкого вугля має ту прикмету, що викликує дуже легко запаленнє легень. Через те за послідний рік, коли сього вугля треба було вживати через страйк майнерів твердого вугля, померло на запаленнє богато сухотників.

АВЕРЕСКАНСЬКИЙ ПОСОЛ ПРО ПОЛОЖЕННЄ В БЕСАРАБІЇ.

„Діміняця" з 14. м. м. подає дані про виступ самого аверsecurityканського посла, бувшого головного дорадника в бесарабськім питанню, а це слова посла Дарія:

„Селянство Бесарабії находиться цілком в пазурах лихварів-пявок, яким за позички мусять платити до 200 процентів. Хоча врожай цього року був середний, то все таки селянство вже голодує. Податкова шруба безжалісно видушує всі рештки врожаю. Зареґістровано сотки случаїв, що державні податкові екзекутори заставляли бідних вдів і сиріт, зараз же таки по смерти батька, продавати послідне домашнє майно, щоби оплатити спадкоємчу таксу. З приводу мінімальних средств, які держава відпускає на школи, в Бесарабії дуже мало шкіл, а населення неграмотне. Неграмотність збільшується ще й тому, що населення не має користи з теперішньої школи (посол Дарія не хоче явно признатися, що спеціяльно румунська школа для Українців і инших Бесарабців не дає користи,— ред.), діти мерзнуть у школах вже на початку осени, а зимою взагалі не йдуть до школи, бо школа неопалена".

Оттаке то теперішнє положенне бесарабського селянства після слів самих навіть аверсканських послів.

А в дійсности воно ще страшнійше!

НОВІ ПОЛЬСЬКІ СТАНИЦІ.

В Полівцях, пов. Чортків, збудовано великий костел, що домінує над цілою околицею, для кольоністів з новоутвореного села Бартошівка й кількох инших дрібних польських кольоній. Одночасно в Полівцях повстала польська парохія. — В Ридодубах тогож повіту здвигнено також костел для місцевих латинників, що творять третину мешканців села. Цей костел збудовано в значній части коштом наших людей, що складали на руки делеґатів комітету будови свої лепти по всіх сумежних селах майже без виїмку. — В кількох инших селах чортківського повіту костели в стадії будови або на укінченні. Таким чином в цілому повіті є ще ледви 5—6 сіл без польських костелів.

ЗА УБИВСТВО ПОЛІЦІЯНТА.

Дня 17. лютого ц. р. відбулася у львівському карному суді розправа проти Войтіха Сохи і Йосифа Пісуляка, парубка з Сокільник, яких суджено за убивство команданта поліц. постерунку в Сокільниках Яна Бештерди. На цій розправі засуджено Соху на кару смерти, але його помилувано на 15. літ вязниці. Пісуляка відіслано до звичайного поступовання і 27. жовтня ц. р. ставав він разом з Йосифом Бочулою перед судом — оба обвинувачені за співучасть в убивстві. Після переслухання численних свідків Пісуляка засуджено на 4 роки, а Бочулу увільнено.

СЕНЗАЦІЙНИЙ РОЗВІД.

Дуже цікавий розводовий процес відбувся останніми днями в Парижі. Один адвокат розводився з жінкою, а як причину розводу подав таку інтересну обставину: Моя жінка перевернула увесь дім у справжню менажерію. Мимо моїх протестів держить собі для власної приємности пару собак, кілька котів, черепаху, морську свинку, папугу, шість канарків, золоті рибки і тою своєю менажерією так піклується, що терпимо на цьому і я і наші діти. Тепер же задумує вона у своїй хоробливій манії купити ще пару їжаків. Без них вже тепер дома такий крик та гамір, що можна збожеволіти. Не згадую вже про нечистоту, що панує у тій менажерії, яка називається моїм „домашнім гніздечком". Люде з мене сміються та здалека оминають мою хату". Суд, вислухав, те обвинуваченння, признав слушність нещасному чоловікові та дозволив на розвід.

ЕПОХАЛЬНИЙ ВИНАХІД.

Преса передає неперевірену звістку, що професор хемікобактеріольоґічного інституту в Москві Клопіков, винайшов серум проти вагітности жінок. Воно має бути зовсім нешкідливе для здоровля. Колиб це було правдою, тоді людство малоби засіб розвязати кілька проблєм першорядної ваги. Відомо, скільки жертв забирає материнство у жінок недужих або фізично нерозвинених і тих, які не хотячи стати матірями, шукають незаконних і шкідливих засобів.

ЗА ДЕРЖАВНУ ЗРАДУ.

Перед краківським військовим судом відбулась розправа проти Степана Точанина, рядовика 15 п. п., обвинуваченого за дизерцію і державну зраду. Акт обвинувачення закидав Точанинові також те, що від 1923—1925 р. він був членом Українського Нац. Козацького Т-ва, зорганізовано в Німеччині. Метою того товариства є нібито відірвати силою Сх. Галичину від польської держави. В слідстві стверджено (!), що в Берліні є комітет поневолених народів, що розвивається під опікою німецького мін. закорд. справ і „Гайматсбунду". Обвинувачений признався, що належав до Нац. Коз. Т-ва. Трибунал на основі 86 § засудив його на два роки тяжкої вязниці з зачисленням слідчого арешту.

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА РАДВЛАДИ НА УКРАЇНІ.

Вперше за 9 років виборчі карти та виборчу літературу друкувалося мовами всіх національностей, що є на Україні. Це звичайно відбилося на збільшенні активности виборців національних меншостей і, наприклад, у перевиборах німецьких сільрад брало участь 63% виборців, у перевиборах польських сільрад—59% і т. д. Лише за минулий рік на Україні зорганізовано та виділено 496 національних сільрад і на сегоднішний день на Україні успішно працюють 844 національних сільрад. Вся робота цих рад провадиться рідною мовою більшости населення, що живе в районі ради. Крім національних сільрад на Україні є 11 національних районів, з них 7 німецьких, 3 болгарських та 1 польський. Більше третини населення національних меншостей України обєднані своїми радами, при чому у Болгарів цей процент зростає до 80, а у Греків навіть до 90%.

Але не тільки через ради населення національних меншостей здійснює свої права. За минулий рік культурні та шкільні організації нацменшостей зросли на 21%. Нині на Україні є 85 національних клюбів, 150 сельбудів, 440 хат-читалень, 213 бібліотек та 930 пунктів для ліквідації неписьменности. По національних школах вчаться десятки тисяч дітей Євреїв, Болгар, Німців, Поляків, Греків, Молдаван та ин. Наприклад, у 432 еврейських школах вчиться 70.000 учнів, в 621 німецьких школах — 38.700 учнів, в 337 польських школах — 20.500 учнів і т. ин. Обєднані одними радянськими законами національні меншости мають свої суди, де справи ведеться їх рідною мовою.

СУЧАСНА ГЛОГОРОЖЕЧКА І БЕЗСОННИЙ МОЛОДЕЦЬ.

Спляча царівна з казки виглядає в XX. віці трохи инакше. Є нею п-на Доріс Кентон, в англійськім місті Нотінґгем. 13 місяців тому заснула вона в фотелі, слухаючи радія і спить до цього часу, невпинно, а лікарі не в силі її збудити ніякими середниками. Цими днями її батько повідомив лікарів, що в сні вона піднесла руку, одначе вона не збудилась. Дотепні роблять злобну увагу, що цей непробудний сон є наслідком усипляючого впливу радія. Проти цього протестує один 29-літний урядовець Варран, який заявляє, що саме під впливом музики радія не в силі вже спати три місяці, тому, що чує постійно в ухах шум, що вводить його в настрій нервової безсонности.

СВІТОВА ХРОНІКА.

Причиною великого тифу в Ґановері був бациль, який викопали підчас проводження каналів, що йшли аж від старого цвинтаря з перед 200 літ; дарма, що мерці давно розсипались у порох, бациль удержався в землі. — Згоріло славне французьке купелеве заведення Віші, вартости 2 міл. франків.

ПОЛЬСЬКИЙ ЖИД ВІДДАЄ КОРОЛІВСЬКИЙ ОРДЕР

ВАРШАВА, 7. грудня. — Вацлав Вісліцкі, польський жид і промисловець з Варшави, наробив польському урядови заграничних справ богато клопоту, коли повідомив його, що звернув на руки румунської амбасади румунський королівський ордер, який він одержав в Букарешті від королівської пари, коли приїхав в делеґації польського сойму в ціли навязання сердечних відносин між обома краями.

Вісліцкі заявив, що він говорив при обіді з королевою Марією і вона розпитувалася про долю жидів в Польщі та заявила, що жиди тішаться в Румунії повною свободою. Маючи тепер відомости про масакри жидів в Бесарабії та про резиґнацію румунського сенатора Цирильзона, жидівського рабіна з Бесарабії, яка наступила в наслідок переслідування жидів, Вісліцкі не може носити довше румунське королівське відзначенне і звертає його назад.

З того факту побоюються дуже тяжких диплйоматичних комплікацій. Вісліцкі є послом до польського сойму і належить до жидівського клюбу.

КОРОЛЯ ФЕРДИНАНДА БУДУТЬ ДРУГИЙ РАЗ ОПЕРУВАТИ.

БУКАРЕШТ, 7. грудня. — Перша операція над Фердинандом вдалася. Лікарі заявляють, що за яких 4 дні треба буде короля другий раз оперувати на рака, а коли операція задля слабого здоровля буде неможлива, будуть лічити при помочи радія і ексрей.

СОВІТИ ПРИЙМАЮТЬ КУКА З ВЕЛИКИМ ЕНТУЗІЯЗМОМ.

МОСКВА, 7. грудня. — Секретара британської майнерської юнії „імператора" Кука принято на семім конґресі робітничої юнії дуже величаво. Коли почули його імя, всі делеґати повстали і відспівали інтернаціонал та зробили Кукови велику овацію. Кук знова виголосив остру промову, звалюючи всю вину за невдалий анґлійський страйк на робітничих лідерів, а заразом заявив, що вже другий страйк випаде цілком инакше. Кук подякував совітам за допомогу майнерам, яка виносила 61% всіх жертв.

БОГАТИЙ БАНКИР ЗАБИВ ЖІНКУ, НОРСКУ І СЕБЕ САМОГО

ПАРИЖ, 7. грудня. — Богатий Американець Видієм Пейн, який жив від 20 літ в Парижі і був загально відомою на париському ґрунті фіґурою, вернувши з довшої подорожі до дому, вистрілом з револьвера позбавив життя свою жінку, а по тім забив 35-літну норску, відійшов до другої кімнати і вистрілом з другого револьвера відобрав собі самому життя. Ніхто не знає причини цеї траґедії. Догадуються тільки, що безпосередною причиною мали бути величезні грошеві втрати.

ПРИЗНАВСЯ ПО 22 ЛІТАХ ДО ВБИЙСТВА.

БЕРЛІН, 7. грудня. — Юлій Кох, який перед 22 роками забив молодого різьбара Альбрехта Зона, а його тіло кинув до ріки, був вправді суджений за вбийство, але випущений на волю задля браку доказу вини. Тепер по 22 роках він сам зявився до суду і просив, щоби визначити чимскорше розсправу, бо це він вбив Зона. Кох заявив, що вбийства доконав він підчас сварки. Той злочин не дає йому ніколи спокою і совість мучить його до тої міри, що він змушений зголоситися до суду по вимір кари.

ЦІЛИЙ ЮГОСЛАВЯНСЬКИЙ КАБІНЕТ ПОДАВСЯ ДО ДИМІСІЇ.

БІЛГОРОД, 7. грудня. — В звязку з резиґнацією міністра заграничних справ Нінчіча подався до димісії цілий кабінет Узоновича. Дивне в тій кризі те, що вона не наступила наслідком внутрішних потрясень, але задля албансько-італійського договору, себто справи заграничної.

Нінчіч вів весь час політику згоди з Італією, з якою заключено спеціяльний договір. На підставі того договору ніяка з обох держав не повинна була заключати без попередного спільного порозуміння ніякого договору, який відноситься до справ центральної Европи і Балкану.

АНҐЛІЯ БЕРЕТЬСЯ ВЖЕ ЕКСПОРТУВАТИ УГОЛЬ.

ЛОНДОН, 7. грудня. — Хоч надіються, що щойно з початком нового року повернуть всі майнери, а є їх 900,000, до роботи, вугле вже тепер подешевіло а уряд зніс заборону експорту вугля до чужих країв.

В ТУРЕЧЧИНІ ЗНОСЯТЬ СЕРПАНОК, ЯКИМ ЗАКРИВАЛИ ТУРКИНІ ЛИЦЕ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 7. грудня. — Молода турецька республика опоралася з турецьким фезом, а тепер береться до серпанка, яким прикривали лице магометанки, коли виходили на вулицю, або коли їм міг поглянути в очи якийсь чужий мущина.

Одна з найбільш зацофаних провінцій Требізонд видала розпорядок, що до 10 днів мають зникнути з лиця жінок всі серпанки, які є шкідливі з огляду на гигієну та загальне безпеченство, бо унеможливлюють поліції слідження поповнених злочнів.

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець-Захист Українського Народного Союза.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДО ДРУГИХ В НАУКУ

Приходять до нас з ріжних сторін повідомлення про наслідки релігійного фанатизму серед нас. Українці католики і православні не годні зійтися дуже часто разом в церковній галі, щоби порадитися над спільним національним святом, або над якоюсь важною народною чи місцевою справою, яка нас як Українців живо обходить, яка нам всім, без огляду на віру, дорога. Це обяв шкідливий, який не може бути толерований ніякою свідомою людиною, який не повинен і не може мати у нас на будуче місця, якому в інтересі загального добра треба зробити рішучий конець.

Живемо в Америці, яка завдячує свій добробут в великій мірі своїй релігійній толерантности. А як виглядає та толерантність, бачимо на таких примірах:

Минувшої неділі відбулися в Ню Йорку збори протестантів, католиків і жидів в справі допомоги жидам в Европі. Самі жиди збирають $25,000,000, а американські христіяне рішили цей фонд подвоїти. Збори відбулися в протестантській катедрі. Проводив ними протестантський епископ Меннінґ. Католик Смит, ґовернор нюйорського стейту і кандидат на президента Злучених Держав, прислав привітну телеґраму і зложив значну жертву. На зборах говорив відомий командант американської армії підчас війни ґенерал Першінґ, а далі один з найбільш впливових світських католиків ґенерал Джон Орайен і провідник сіоністів жид Луис Маршел. Всі вони згідно підносили те, що ніякі релігійні переконання не повинні стояти на дорозі якійнебудь добрій акції, якомусь гуманітарному ділу. У такій роботі повинні всі виступати солідарно. Релігійна толеранція це та черта, яка є оздобою американської держави і американського народа.

Иншого рода подія случилася 15. листопада в Порт Гюрон в стейті Мишиґен. Зібралися там католики, протестанти, жиди, білі і чорні, щоби взяти участь в посвяченню величавого стовпа, виставленого в память поляглих в світовій війні жовнірів. Святочну промову виголосив католицький пралат Дунніґен, який був військовим полевим священиком підчас війни, благословив зібраний нарід протестантський пастор Бреди, гроші на вибудування стовпа зложив жид, а американський прапор подарував місцевий Ку-Клакс-Клен.

Як богато ті два приміри говорять самі за себе. Чи не мали би вони проговорити і до нас Українців в Америці? Чи ми одні не мали би научитися від Американців того, що у них найкраще й найбільш культурне, що зробило їх славним народом у світі. Тому й ми не замикаймося в нашім вузькім світогляді, не будьмо релігійними фанатиками.

ВІКНО В ЕВРОПУ, А ДВЕРІ В АЗІЮ

В еміґрантській московській пресі наш „землячок", відомий російський публіцст Олександер Яблоновський, який свою українську совість придушує частими нападами на „мазепинців", виступив з черговим своїм фелетоном. Але тепер він обурений тим, що чистокровний Москаль, відомий фільософ Карсавін закликав Москалів стати лицем не до Европи а до Азії. Карсавін мотивував свій заклик тим, що Москалі мало мають спільного з Европою, що вони нерозривно звязані з Азією. Звязками крови, політики й культури. Тому лише на природному для Москалів азіятському ґрунті можуть Москалі знову відродитися з того занепаду, в який попали по останній революції.

Карсавін разом з іншими Евразійцями роздираючи душу Москалів, приходить до того висновку, що в крові, культурі й політичному настрою Москалів є дуже мало спільного з іншими европейськими народами взагалі та з Славянами зокрема. В них, мовляв, більше китайщини ніж европейщини. Його чисто московська душа, може навіть підсвідомо, відчуває азіятський світогляд, що в ній жиє. Як Татарина тягне за своєю Татарією, за кобилячим молоком, вяленою кониною, так у кождого Москаля жиє потяг до Азії.

Проти сього й виступив Яблоновський. Він не може себе поставити на місце того Татарина, ні не може зрозуміти почуття й розумових висновків Москвина.

І чи не тому не може, що він сам від іншого народу, від Українців? В цьому саме траґедія кожного ренеґата, кожного перевертня чи москвофіла, що він зовсім не знає Москалів, не знає їх світогляду, їх задушевних почувань, а гадає, що вони такі самі, як у нього. Щоби зрозуміти душу Москаля, треба дуже довгі роки жити безпосередньо з його масою, а не лише здибатися з інтелігенцією, яка більш-менш наближається до інтернаціонального типу інтелігента. Дійсна природа в інтелігента скута його вихованням й далеко захована в глибині, тому й після нього не можна ще судити про народ в цілому. Тому часто спостерігаються й такі явища, що засліплений приклонник московського русоцентризма, стрінувшись з московською масою, починає розуміти свою відрубність від неї, а за тим і відрубність свого народу, і коли він чесний, то вертається на свою рідну ниву. Особливо остання революція, та наша визвольна боротьба принесла дуже богато таких випадків.

Але для панів типу Яблоновського ся дорога замкнена. Це люди озлоблені, люди, які далі дверий московського інтеліґента й то на Україні не були. Переконати їх в помилці, або взагалі входити в якінебудь дебати, шкода. Далеко скорше можна порозумітися з чистокровним Москалем ніж зі своїм москвофільствуючим „землячком".

Виступаючи проти тверджень Карсавіна, Яблоновський починає своє опонування відразу з фальшивого твердження. Він говорить, що Київ і Дніпро були колискою російської культури. Дійсно, Київ і Дніпро були колискою руської культури, якої вистарчило й для верхів пізнішої російської культури. Але вони ніколи не були колискою московської культури, бо культура з Дніпра ніколи не досягла московських народніх мас. Зате на ті маси мала великий вплив азійсько-китайська культура. З сею культурою й намагався порвати цар Петро Перший. Йому лише пощастило дати Московщині зовнішню форму европейського життя, але він, ні хто інший пізнійше не зміг переродити азіятизму московських мас на европеїзм. Тому бувша Росія, живучи після зовнішних европейських форм, по суті залишалася азіятською державою, яка тримала в своїх лабетах також і передові европейські народи, як Україну, Польщу, Білорусь, та інші дрібнійші. Досить взяти хоч би російський парляментаризм. По своєму внутрішньому духу та суті він був більше наближений до азіятського, ніж до европейського. Тому маючи свій парлямент, до самої революції Росія не була конституційною державою. Навіть в Державній Думі, яку Росіяне називали своїм парляментом, один з міністрів з трибуни говорив, що „у нас слава Богу немає парляменту". Це найяскравійший зразок того, як Росія все европейське перетворювала на спеціяльний московський копил.

Яблоновський каже, що Петро Перший не даром прорубав в Европу вікно. В тому то й траґедія бувшої Росії, що то було лише вікно в Европу, а двері й то широкі двері, завжди були настіж відчинені в бік Азії. Цілком природно, що все входило через двері, а не лазило через вікно. Крім того московські вікна завжди невеликого розміру та ще часто замісць скляної шиби, затягнуті воловим міхуром, або просмаленим папером. В таке вікно й світла багато не пробеться. В додаток стара Росія намагалася всіма засобами затуляти те вікно, щоб з Европи світла богато не проривалося.

Завдяки таким слабим звязкам з Европою, хоч і повстала російська революція, вона дуже скоро виродилася в азіятські форми бунтів та вгамування їх ріжними тиранами.

Най як не силкуються наші „старательние землячки", всеж ходу історії їм не змінити й вона піде своїм шляхом. Україна буде европейською державою, европейським народом, а Московщина буде задною сторожею народів, відходящих в глибину Азії народів, що колись в часи Чингис Хана, та Хана Батія докотилися були майже до серця Европи. В останнім розвалі Росії треба бачити останній акт відходу Азії з Европи. Може цей відхід буде лише приґравкою перед новим наступом Азії на Европу, а тоді Московщина знова буде передною сторожею того походу. Тому й Московщина нині шукає найтіснійших звязків з Азією.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

БАЙДУЖНІСТЬ ЧИ ЛІНИВСТВО ВИНУВАТЕ ЗА НЕЗОРҐАНІЗОВАНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК?

Сліджу уважно за рухом українського жіноцтва в краєвих часописях а з осібна в „Жіночій Долі", (яка виходить в Коломиї і присвячена головно жіночим справам) і порівную його з життям нашим тут в Америці. В кождім числі краєвих часописів бачу, що тут і там а все густійше і частійше засновуються товариства і кружки, які афілюються зі Союзом Українок у Львові. Майже кожде село має якусь жіночу орґанізацію, яка веде курси шиття, куховарства, господарства і всьо, що потребує жінка знати дома і поза домом. Міста імісточка теж саме.

Се все села, які до війни носили імя „темняки". Невжеж вони там скоро прозріли? Ні! Показуеться, що вони ніколи не заслугували на се імя „темняків" і вони не потребували прозрівати. Вони були свідомі так як тепер, тільки перед війною це було у нас так наглої потреби самооборони як у сучасній хвилі, не виявлялась так нагла потреба зорґанізованих людий.

Війна спричинила много лиха але рівночасно і много научила. Научила людий обороняти і цінити свій рідний куток — свою землю, свою батьківщину, свій край.

І зрозуміли вони, що сам оден чоловік нічого не вдіє. Кажеться „оден в полю не воїн". Почалась сильна орґанізація. Всі вони утворили одноцільну армію, яка стоїть желізною стіною в боротьбі з ворогом словом і ділом.

Се старий край. А в Америці? — Ми роздроблюємось по маленьких товариствах, які не стоять в норозумінню одно з другим і тому стають безсильні. Коли появиться така орґанізація, яка обєднала6 товариства і тим самим стала твердинею, з якою ворог мусів би числитись, то ми ставимося до неї з недовірем і не потрудимося навіть розглянути її засад.

Українське жіноцтво, з окрема в Америці, зовсім незорґанізоване. З виїмком кількох більших міст — всюди тихо.

Коло півтора року тому завязався в Америці **„Союз Українок в Америці"**. Ся орґанізація не має на цили надавати релігійного чи політичного напряму, се не є запомогова орґанізація як напр. У. Н. Союз і прочі, а заснована в цили орґанізації українського жіноцтва в Америці для помочи моральної і матеріяльної тут в Америці і старім краю. Союз Українок в Америці бажає, щоб українське зорґанізоване жіноцтво було приготоване на кождий атак зі сторони ворога, чи то безробіття, чи винародовлення наших дітий тут в Америці, чи нашого політичного ворога в краю.

Нам треба українських народних шкіл тут в Америці, таких сильних, як мають Ірляндці, з якими числяться Американці. Нам треба бюр посередництв праці з філією бодай в головних центрах, де живе українське населення. Нам треба комітетів, які заступались би за права робітників підчас страйків. Нам треба домів приміщення для дівчат, які живуть далеко від родини, чи то на праці чи на студіях, де вони моглиб дешевше і ліпше жити, скажемо на взір Y. W. C. A., нам треба стало помагати старому краєви маралью і матеріяльно.

Кождий знає, що мале товариство гото всего не в силі зробити. До того треба великана — свідомої своєї задачі групи жінок, які хотіли би до сего діла взятися. До того треба бути зорґанізованими. Коли можуть Американки, то можуть і Українки з великою душею і старою культурою. Тільки треба охоти.

Зайшло питання, як взятися до орґанізовання в так широко розкинених українських кольоніях в Америці. Найлекше справа пішлаб, колиб можна вислати делеґаток з рефератами

(Продовження на ст. 3-тій.).

ОЛЕКСІЙ К. ТОЛСТОЙ

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного).

(49)

— Государю, возьми назад своє слово! Скажи мене віддати на смерть! До голови моєї ти маєш право, але до чести моєї не має права ніхто!

Іван Василевич поглянув на опричників.

— А не казав я, що боярин Дружина любить жартувати? Ви чули? Я не маю права дарувати його кафтаном?!

— Государю, — продовжав Морозов, — іменем Господа Бога молю тебе, возьми своє слово назад! Ще не було тебе на світі, коли уже покійний батько твій дарував мене, коли я разом з Хабаром Симським побив на голову Чувашів і Черемисів на Свіязі, коли з князями Одоєвським і Мстиславським відогнав від Оки кримського царевича і не допустив Татар до нападу на Москву! Богато ран набравсь я, богато крови пролив на службі батька твойого і на твоїй, государю! Не беріг я голови ні в военнім ділі, ні в думі боярській, спорив, як ти був малий, за тебе і за матінку твою з Шуйськими і Більськими! Одною тільки честю дорожив я, і нікому, за ціле життє моє, не дав зогидити її! Чи ти-ж тепер обезчестиш мій сивий волос? Чи ти-ж посміешся над слугою родителя твого? Прикажи стратити мене, государю, вели мені голову на ковбицю покласти, а я радо пійду на муки, на смерть, як колись до бою ходив!

Всі мовчали, потрясені сильною бесідою Морозова; та серед загальної тишини роздався голос Івана.

— Досить балакання! — сказав він грізно: — твоя глупа бесіда, старий, показала, що ти добрим будеш блазном. Надівай блазенську одіж!

— Ви, — продовжав цар, звернувшися до опричників, — поможіть йому; він привик, щоби йому услуґувати!

Колиб Морозов покорився, або, впавши цареви в ноги, зачав би понижаючо просити пощади, то може змяк би Іван Василевич. Але постава Морозова була надто горда, голос надто рішучий; в самій просьбі його чулась неподатливість, і сего не міг стерпіти Іван. Він чув до всіх сильних характерів непереможну ненависть, і через те именно він недавно відвернувся і від Вяземського.

Душком опричники зірвали з Морозова верхну одіж і натягли на него блазенський кафтан.

Після послідних слів Івана Морозов перестав противитися. Він дав себе одіти, і мовчки дивився, як опричники з сміхом поправляли та потирпували на нім кафтан. Думки його ввійшли в глибину серця; він скупився в самім собі.

— А шапку забули? — сказав Грязний, надіваючи на голову Морозова сорокату шапку, і відступившися в зад, він поклонився йому до землі.

— Дружино Андрієвичу! — сказав він: — бємо тобі чолом на новім становищи! — Весели нас, як покійний Ногтів веселиз!

Тоді Морозов підняв голову і повів очима по зборі.

— Добре! — сказав він голосно і твердо: — приймаю нову царську ласку. Бояринови Морозову невмісно було сидіти поряд з Годуновом; але царському блазнови ялося бути за царським столом з Грязними і Басмановими. Посуньтеся! місце для нового весельчака! Пустіть блазна і слухайте всі, як він буде веселити Івана Василевича!

Морозов зробив приказуючий знак, і опричники поневоли уступилися.

Дзенькаючи дзвіночками, боярин приступив до стола і сів на лавку, напротив Івана, з такою величною поставою, немовби на нім, замісць блазенського кафтана, була царська риза.

— Якже мені веселити тебе, государю? — спитав він, поклавши лікті на стіл і дивлячись прямо в очи Іванови Василевичеви. — Трудно тебе веселити, нічим не здивуєщ тебе! Яких то жартів не пережартовано у нас, відколи ти пануєш?! Веселився ти, бувши ще хлопцем, і конем розїжджав нарід на улицях; веселивсь ти, коли на ловах повелім псарям князя Шуйського зарізати; веселивсь, коли виборні люде з Пскова прийшли жалуватись тобі на твойого намістника, а ти повелів їм горячою смолою бороди печи!

Опричники хотіли зірватися з своїх місць і кинутися на Морозова; цар затримав їх знаком.

— Але, — провадив далі Морозов, — то все була дитинна забавка: вона скоро тобі доїла. Ти зачав знаменитих людей в монахи постригати, а жінки їх і доньки для своєї забавки безчестити. І се тобі навкучило. Став ти вибирати тоді що найліпших слуг своїх і віддавати на муки. Тут діло пійшло веселійше, але не на довго. Невсе-ж глумитись над народом та над боярами. Нумо й над церквою Христовою поглумимось! От і набрав ти всяких драпавців коршемних, всякої підлої погани, одяг її в ряси монаші і сам як монах одягся, і стали ви днем людей різати, а в ночи акафисти співати. Сам ти, кровю обризганий, і співав і дзвонив і трохи не правив служби божої. Ся забавка була зі всіх найзабавнійша, така, якої окрім тебе нікому й не видумати!

— Щож сказати тобі, государю? Як ще розвеселити тебе? А хиба ось що скажу: коли ти з своєю опричниною перебравшись танцюєш, на службу божу дзвониш, та кровю впиваєшся, нагряне на тебе з заходу Жиґмонт, напруть з півночи Німці та Чуд, а з полудня й сходу сонця здоймеся хан. Напливе Орда на Москву, і не буде воевод боронити святині Господньої! Запалають храми божі з мощами святителів, настане знову Батиєвий час. І будеш ти, цар всеї Росії, в ноги кланятись ханови і, уклякнувши, стремя його цілувати!

Морозов замовк.

Ніхто не переривав його бесіди; всім вона захопила дух. Цар слухав, наклонившися в перед блідий, з палаючими очима, з піною в роті. Судорожно стискав він поруче крісла і, бачилось, боявся пропустити єдине слівце Морозова, і кожде затверджував в памяти, щоби за кожде заплатити йому осібною мукою.

Всі опричники були бліді; ніхто не важився глянути на царя. Годунов потупив очи і не смів дихати, щоби не звернути на себе увагу. Самому Малюті було маркотно.

В тім Грязний вихопив ніж, підбіг до Івана і сказав, вказуючи на Морозова.

— Позволь, государю, йому горло заткати!

— Не смій! — промовив цар, майже шипотом і задиханий: — дай його милости до кінця договорити!

Морозов гордо повів очима.

— Ще жартів хочеш, государю? Позволь, я тебе повеселю! — Остававсь у тебе з вірних слух твоїх ще один, старинного, боярського роду; його ти відкладав тратити, чи то длятого, що боявся божого гніву, чи длятого, що не придумав ще гідної його смерти. Жив він далеко від тебе, під опалою, і міг би ти забути про него; але ти, государю! нікого не забуваєш! Післав ти до него свого окаянного Вяземського, спалити його дім і пірвати жінку. Колиж він прийшов до тебе просити суду на Вяземського, ти заставив їх битися для своєї забавки, думаючи, що Вяземський убе старого слугу твого. Та Бог не схотів його погибели, показав його правду.

— Щож ти зробив тоді, государю? Тоді, — провадив далі Морозов і голос його задрожав і дзвіночки затряслись на одежи, — тоді тобі за мало ще було нечести на твоїм слузі, і ти постановив обезчестити його нечуваною ще, невиданою нечестю!

— Тоді, — крикнув Морозов, відпихаючи стіл і встаючи з місця, — тоді ти, государю, боярина Морозова одяг в блазенський кафтан і сказав йому, ...йому, що спас Сулу й Москву, веселити тебе разом з мерзеними твоїми кромішниками!

Грізна була постава старого воеводи серед заніміли х опричників. Значіння блазенської його одежи щезло. З під густих брів блискали блискавки. Біла борода велично спадала на груди, що приймили колись богато вражих ударів а тепер пестріли від ярких латок; а в гнівнім його погляді було тільки поваги, тільки гідности, що в порівнанню з ним Іван Василевич видався маленьким.

— Государю, — продовжав, підвисшаючи голос, Морозов, — новий блазен твій перед тобою. Слухай його послідного жарту! Поки ти живий, уста народу нашого запечатані страхом; але мине твоє звірське царюванне, і лишиться на земли одна память про твої діла, і перейде твоє імя від роду в рід на вічне проклятте, доки не настане страшний суд божий! І тоді всі сотки і тисячі перебитих тобою, всі товпи мужів і жінок, дітей і старців, всі, котрих ти погубив і замучив, всі стануть перед Господом, спорікаючи на тебе, мучителя свойого! І в той страшний день стану й я перед вічним Судією, стану в сій самій одежи і зажадаю назад моєї чести, що ти взяв у мене на земли! І не буде з тобою кромішників твоїх заткати уста вопіющих, і вчує їх Судія, і будеш ти вкинений в огонь вічний, наготований діяволу і ангелам його!

Морозов замовк і, скинувши згірдним оком на царських любимців, обернувся до них плечима і вийшов з світлиці вільною ходою.

Ніхто не думав остановити його. Поважно пройшов він проміж ряди столів, і аж коли завмерло дзеленькання його дзвіночків, опричники прийшли до себе; а Малюта, вставши із-за стола, сказав Іванови Василевичеви:

— Прикажеш зараз справитися з ним, государю, чи тимчасом в тюрму всадити?

— В тюрму! — промовив Іван, віддихаючи. — Берегти його! Годувати його! Не мучити, щоби не здох перед часом; ти відповідаєш за него головою!

Вечером у царя була особлива нарада з Малютою.

Количеві, від давна мучені в тюрмі Малютою, по части признались до вмовлюваної в них зради, по части були, по думці Івана, достаточно обвинуваче-ні своїми приятелями і холопами, котрі, не видержавши мук, на них посвідчили.

(Дальше буде).

(Докінчення зі ст. 2-гої).

ми по цілій Америці і Канаді, та на се у СУА запасів грошевих не було. Писалось в часописях. Часописів у нас жіноцтво читає дуже мало. Сим посередником можна хіснуватись мало. Почались особисті листи до жіночих товариств, до яких можна було дістати адреси (а було їх звиш 150) та і сі остали без відповіди. Нічого не помагає. Чому, чи не уміють читати? Ні! Тільки не відчувають потреби. Вони не перебули війни, вони, зрозуміли, що значить стратити все і не навчились захищати свого — тому байдужі на кождий голос.

І от Союз Українок в Америці й досі опирається на Ню Йорку і околиці і то так близкій околиці, де можна неділями доїхати і заохотити живим словом.

Скажіть, хто знає, чому селянка научилась цінити письмо, а ми, які хвалимось свідомостю, іґноруємо його? Чому не передплачуємо часописів, які научилиб нас цінити своє, коли ще не уміємо? Чому не читаємо навіть тих часописів, які нам на силу висилають?

Скажіть, хто знає, чи ми тут **байдужі чи ліниві?** Скажіть, хто знає, якого голосу почують ті, що сплять і сплять на волі?

Де наша інтеліґенція, де наші жінки, які покінчили висші школи в краю?

Я просилаб жінок о маленьку полєміку на сторінках сього часопису. Без ріжниці релігійних чи партійних переконань.

Цікаво буде почути, що думають про жіночий рух загалом, про орґанізацію українського жіноцтва і яка метода надавалабся найкраще до відносин в Америці.

Бубу ждати нетерпеливо на кожду, що відгукнеться на мій клич.

Ірина Добуш.

—o—

ХРУНІ І ШКАРАЛУПНИКИ.

Колись виходило в Галичині „Зеркало", сатирично-гумористичний часопис. Не тямлю вже, чи бл. п. Евген Олесницький, чи бл. п. Корнило Устиянович, але котрийсь із них створив у тім „Зеркалі" цікавий тип „шкаралупника". Намальована була шкаралупа яйця, із якої виднів тільки вершок голови чоловіка із переляканими очима. Це був типовий галицький боягуз, який завше питався своєї жінки Филюнці, чи можна йому із його шкаралупки вилізти на світ Божий, чи може ще більше сховатися, щоб не доглядів ніхто.

На нашій еміґрації є також такі шкаралупники-труси, люди без ніякого характеру, яким байдуже, колиб защезло і усьо українське життя в Америці, аби тільки їх самих ніхто не рушив. Цей тип корінно-галицький, а істнує без розбору поміж мірянами і поміж духовенством. Це ті людці, що все кажуть: „я до нічого не мішаюся".

Часто-густо буває, що такий чоловік, якщо найдеться в безпечнім товаристві, то вдає правдивого героя, здавалобся в пух розібє усіх ворогів народу, але як тільки із тими ворогами стрінеться, то тихше води, низше трави.

Біда нашій еміґрації із тими людисками, що навіть на вольній американській земли хиляться, як лози! Їх трусоватість, їх огляданнє на всі боки це неаби яка колода у розвитку нашого життя.

Другий галицький тип то „хрунь". Старе „Зеркало" малювало його як чоловіка із обличчем і рилом безроги. Це тип зрадника, який за ковбасу та чарку, за особисті користи, продавав свій нарід ворогам. І цей тип заплив і не перевівся й досі в Америці. Це люди, які добре бачать, хто і через що робить шкоду народній справі в Америці, але за особисті користи, за сумнівні достоїнства і за „панську ласку" помагають ділу нищення.

І коли старокрайського хруня ще можнаби як-так виправдати темнотою, нуждою і притиском ворожої влади (бож для нуждара-селянина лакома річ гроші, чи дрова, чи пасовиско, бо галицький селянин, прибитий нуждою і браком освіти, не годен вповні зрозуміти цілої огиди свого поступку, бож заголюканий хлоп мусить боятися всякого пана-старости і його підпанків, від яких не знає як відборонитися), то американський хрунь не має нічого на свою оборону, а тільки нідле себелюбство і раболіпіє, якого не хоче викинути з душі.

В теперішній боротьбі за права народу, за привилеї українсько-католицької церкви і за очищенне нашої еміґрації від впливів ворожих аґенцій, тепер вийдуть на верха усі шкаралупники і хруні.

Хто не з народом, той шкаралупник, а хто проти народньої струї, це хрунь!

Пора перестати вагуватися на всі боки, пора виявити себе, хто щирий Українець, а хто тільки примазався таким.

Історія нашої еміґрації запише світло імена характерних людий, а наклеймить, як належить, трусів і поганих еґоїстів-лизунів.

Бактеріофаґ.

ДЕ ГАРКАВЕНКО БУДЕ БОРОТИСЬ.

—o—

Борба в Нюарку, Н. Дж., відбудеться в четвер 16-го грудня в Круґер Авдиторіюм, 19 Белмонт Евня. Гаркавенко буде боротися там в головній парі: Владек Збишко буде боротися з Там Дрейк, котрий поборов Піддубного, кромі сих будуть боротися ще дві другі пари.

Гаркавенко буде боротися в Джерзи Сити в понеділок 20-го грудня. Се буде його перший виступ в Джерзи Ситі. Борба відбудеться у Вікториі Гол на Гендерсон і Йорк улицях. Там будуть боротися і другі знамениті борці.

—o—

ЮВИЛЕЙ АЛЕКСАНДРА ГАРКАВЕНКА.

В приходячому 15-літному ювилею Александра Гаркавенка, котрий відбудеться в неділю 19-го грудня в Ню Йорку в Мангатан Лайсеюм, 66 Е. 4. ул., перший раз Гаркавенко покаже стою страшну силу, буде ломати желізо як патички. Головна атракція буде: Гаркавенко покаже, як треба вправлятися перед боротьбою. Проситься всіх Українців прийти на ювилей та взяти з собою рідню, щоби показати їй, який то силач Українець знаходиться у світі.

НА ПОМІЧ СТРАЙКУЮЧИМ В ПАСЕЙКУ, Н. ДЖ.

BAYONNE, N. J.

Бр. св. Арх. Михаїла, від. 213 У. Н. Союза $25.00.

А. Бирич, секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

—o—

МАНЧЕСТЕР, Н. Г.

З панахиди на інвалідів.

В укр. кат. церкві відправлено з нагоди листопадового свята панахиду за поляглих героїв, підчас якої переведено збірку на інвалідів, яка принесла $18.

Гроші переслано до Обєднання до висилки до краю.

Петро Мигаль.

—o—

САВТПОРТ, КОНН.

З концерту на край.

Дня 7. листопада відбувся концерт в память 8-літних роковин проголошення самостійности Західно-Української Народної Республики.

Дохід з концерту виносив $30. Ту суму вислано до Обєднання з призначеннєм по половині на інвалідів і політичних вязнів.

Юрій Гоголь.

—o—

ГЕРКІМЕР, Н. И.

На інвалідів і повоєнні сироти.

З нагоди Листопадового Народного Свята відправив о. І. Крохмальний панахиди за українських героїв, які зложили своє молоде життя на вівтарі Соборної України. Підчас панахид зібрано в приналежних до мене церквах слідуючі жертви: Геркімер, Н. И. $8.85, Литл Фолс, $6.40, Ютика $5, Ром $6.65.

Разом зібрано $26.90. Ту скромну жертву відослано до Обєднання з призначеннєм для інвалідів і повоєнних сиріт.

—o—

ВУСТЕР, МАСС.

Не забуваймо за народний податок.

Пересилаю до Обєднання $10, а саме $2 залеглого податку за 1925 рік, $3 податку за 1926 рік і цілий народний податок за 1927 рік в сумі $3, а оставших $2 прошу ужити на яку хочете народну ціль.

Иосиф Зазуляк.

ЧИ В ЄДИНОВЛАСТЮ СПАСЕННЄ НАРОДА

(Історія єдиновластя в Січовій Орґанізації в Америці як причинок до розвязки сього питання).

1)

Примітка: П-н С. Мусійчук переслав нам до поміщення отвертий лист до Січовиків в Америці, в якім переповідає події, які довели до проголошення єдиновластя в Січовій Орґанізації, а заразом розбирає наслідки цего проголошення.

Супроти цего, що Січова Орґанізація хотіла накинути єдиновластє цілому українському народови, се питання має ширше значіння. Досвід з єдиновластем в Січовій Орґанізації буде для всіх нас цінним причинком до розвязки питання, який принціп кращий: демократичний чи автократичний, народовластє чи єдиновластє.

Тому й поміщуємо отсей отвертий лист. Колиб друга сторона захотіла рівнож спокійно і прилично доказувати фактами добрі сторони єдиновластя в Січовій Орґанізації, ми радо дамо їй місце, бо нам ходить тільки о обєктивну сторону розвязки сього питання. — Ред.

—o—

Вже минув рік, як я перестав бути членом Централі і членом Січової Орґанізації в Америці, та й досі ще не перестають надпливати до мене зі всіх сторін листи зі всілякого рода запитами, як: Хто і як взяв О. Назарука до Січи? Яку ціль мала Централізація? Як її переведено на зїзді в Филаделфії в 1924 році? Як і чому проголошено ґетьманат, себто монархізм, в Січовій Орґанізації і хто його проголосив? Які наслідки мало проголошення монархізму для Січової Орґанізації і для Українців в Америці взагалі?

Щоби відповісти на всі отсі запити, я постановив написати отсего отвертого листа й попросити Хвальну Редакцію Свободи помістити його на сторінках нашого славного часопису.

Не буду широко розводитися над початковою мозільною працею коло здвигнення Січової Орґанізації в Америці, бо та праця всім Січовикам відома. Січовики спільно зі мною працювали і бачили скільки то трудів треба було доложити, заким Січова Орґанізація обняла в свій склад звиж 2000 членів та 40 відділів-сотень, які вона мала в часи найкращого розцвіту, літом 1923, перед самим приїздом д-ра Назарука.

Як всі инші орґанізації так і Січ. Орґанізація переживала від початку свого істнування в 1916. р. много кріз. Та все таки дійшла до того, що діждалася власного орґану, двотижневика „Січові Вісти". та набула власну друкарню (дарунок д.д. М. і И. Яворського та д.д. Булок) 1922 р.).

До приїзду д-ра Назарука до Січової Орґанізації, вона не мала ворогів. Всі орґанізації і всі українські часописи, тутейші і старакраєві, як не попирали її, то бодай не відносилися ворожо, бо Січ. Орґанізація не ішла в конкуренцію нікому, не видумувала ніяких демаґоґічних шляхів не диктувала 40-міліоновому народови. Січ мала свій статут і його держалася. Вона ставила собі в статуті головною ціллю: „В здоровому тілі — здорова душа!" „Учись, трудись і борись!" „Єднайсь братайсь, гартуй дух, насталюй волю і освідомляйся в національности!" І здавалося, що будемо мати Січовий Союз в Америці, що поєднається з всіма Січами в Рідній Краю і на инших еміґраціях, та що буде Січ сильна, як у Чехів „Сокіл", як у Німців „Турн-ферайн".

Та лихо не спало. Зловіща рука положила кінець тим мріям Січової Орґанізації.

Памятною для Січ. Орґанізації є осінь 1922. р., коли до Шикаґа загостив перший раз на віче з Канади д-р О. Назарук, тоді представник Уряду З. У. Н. Републики. Тоді він довідався про сильну тоді Січ. Орґанізацію та про світлу її будучність. Було се на вічу в справі Негайної Допомоги Рідному Краєви, де то Назарук золотими словами величав Петрушевича, а ганив всі прочі уряди України. Тут і пізналися зі собою Назарук і Гриневецький. Тут вони й оба рішили, що Назарук буде в Шикаґо редактором Січових Вістий. Ми Січовики дізналися про се аж на весні 1923. Дня 7. марта 1923 на зборах Головної Старшини я підніс справу конечности ще одного робітника в січовім орґані, а іменно сталого редактора. До сеї пори редаґувала Січові Вісти ніби то Головна Старшина, але в дійсности весь обовязок спадав на мене, а я не міг сього тягару далі нести, бо крім сего був і головним писарем рекордовим, менаджером часопису, і менаджером друкарні, та преси. Тому й зажадав я помочи. Отаман на се згодився, але зажадав, щоб з сим здатися на него, бо він має на приміті чоловіка, якраз відповідного. Хто се був той „відповідний", нам не казали. Довідалися ми аж на слідуючих зборах. Сим чоловіком був д-р Назарук. Я чував уже дещо про сего чоловіка і тому я висказав свою думку, чи не можнаби кого з краю спровадити, прим. д-ра Трильовського, або когось иншого заслуженого для січової ідеї. Подібно висказався й фінансовий писар д. М. Сарабун та скарбник І. Мурин. Але отаман уперся, що Назарук якраз відповідний, що се ґеній, писатель, герой, міністер Петлюри, що він валив ґетьмана, що будував Україну і що орґанізація буде мати якраз такого редактора, що дасть в штани всім редакторам, бо то, мовляв, шевці, а Назарук — фаховий редактор. Отаман уже ввийшов в переписку з д-ром Назаруком, розуміється, не радячися головних старшин: ні мене, ні д. С. Мурина, М. Сарабуна, М. Коцюка (у Филаделфії, Па.,) І. Вайціцького (у Клівленді), П. Задорецького, (у Ню Йорку) і М. Майорчака в Дітройті. Переписувався з Назаруком, а властиво проф. І. Боберським, в справі спровадження дра Назарука. Ми звірилися з сею справою на Отамана, бо вірили, що він на шкоду орґанізації чейже не хоче робити. І ось одного дня з великою радостю повідомив нас д-р Гриневецький, що Назарук вже їде.

Я зажадав, щоби ще перед приїздом дістати на се ухвалу всіх Січових Округів, яких тоді було вже 5, але отаман сему спротивився, а сказав, що вистарчить ухвала Округа II. в Шикаґо. На зборах Округа II. з Шикаґо в жовтні 1923. отаман зажадав, щоб Округ II. дав лист з ухвалою, що годиться на приїзд д-ра Назарука і заявив, що віза вже є. Були дискусії. Отаман Окр. II. Л. Стахурський і орґанізатор Н. Ткачук поперли справу і заагітували так, що Округ II. одинокий дав свою згоду на приїзд Назарука.

Був се одинокий округ, який дав таку згоду. Присутний на сих зборах був М. Майорчак, який принагідно загостив був до Шикаґо з Дітройту (Гемтрамк), де тоді був окружним отаманом Округа IV., що мав 4 відділи (сотні) в Гемтрамк і 4 в Дітройт (на іст сайд). Головний отаман зажадав, щоб М. Майорчак дав в імени Округа IV. свій підпис на ухвалі, що має бути заслане до Назарука. М. Майорчак в довшій бесіді про пана Назарука і Січ. Орґанізацію заявив, що підпису не дасть і що не годиться, щоб пан Назарук був редактором січового орґану, а сказав, що — лучше най пан Назарук лишиться в Канаді. М. Майорчак був першим явним противником п. Назарука. І я був ним, та не міг явно сего висказати, бо сказалиб, що не хочу „віддати редакторства", а прецінь я перший зажадав, щоб орґанізація постаралася о сталого редактора. Старшина II. шикаґовського округа навіть сама взяла на себе відвічальність удержання Назарука.

В середині листопада 1923. приїхав Назарук до Шикаґо а 15. сотня, Січ ім. Б. Хмельницького, властиво сотник сеї сотні д. Р. Бойко, справив п. Назарукови величаве принятте, вручуючи йому грамоту почетного члена 15. сотні в Шикаґо. Там і передав я йому редакторство. Вже перша його промова давала нам богато до думання. Ще ліпше пізнав я його, коли на перших зборах Гол. Старшини з п. Назаруком дня 15. листопада 1923 він зажадав 150 долярів місячної платні за редакторство двотижневика на 4 сторони, а за відчити та віча в Січах мусить мати плачене „екстра". Сего він зажадав і то на його жаданнє на письмі застережено. Його принято під услівями, які сам подиктував і написав.

І почалася спільна праця. На перший почин пан Назарук вплинув на п. отамана д-ра Гриневецького, щоб сей „з хлопами не був за пан-брат", бо се — каже — підкопує його повагу і „власть". Відтак змінив „Січові Вісти" на „Січ", без запиту старшин. Сим почалася злегенька диктатура. Все робить п. Назарук з п. Гриневецьким потайки, хоча нібито й скликувано збори, так звані отаманські ради, де ухвал було богато але вартости вони не мали жадної. Всі ухвали ішли до коша. Ухвали тільки для формальности — говорили, — щоб хлоп думав, що з ним числяться. "Та де хлопови які ухвали? Таж се голота, — худоба!" Так виражався Назарук передімною і перед другими, як: М. Майорчаком, Д. Заболоцьким, С. Кочієм і ин. „Голосованнє, — говорив, — се „бльоф"; як буде в нас, так, щоб оден рядив а всі слухали, то не буде нічого! Ми нарід, що не доріс собою рядити! Нам треба бука, і то чужого! Наш нарід — полова, піре! Народу нема, а є темна маса, і їй треба бука — та доброго погонича! Нас навчили Драгоманов та Шевченко бути різунами і крикунами! Навчили нас „драти онучі!"

Таке і тому подібне писав та говорив Назарук на кождім кроці. Цілий ряд статей в „Січи" мали таку саму ідеольоґію. Майже цілий рік те саме товк, аж бридло читати.

Перед зїздом філаделфійським в червні 1924. став він приготовляти ще й якусь централізацію. Що се мала бути за централізація, знаємо нині. Мала вона на ціли завести монархізм під омофором ґетьманату. Про сю централізацію писав п. Назарук цілих шість місяців, та я сумніваюся, чи хтонебудь мав терпеливість читати зі заставновленнєм сей ґеніяльний твір. На що було сеї централізації, на що сего монархізму, на що Скоропадського? Хто знає? Чи знає й самий пан Назарук?

Най будучі історики ширше розведуться над сими питаннями, най вони розяснять вічне перекидуваннє сего чоловіка. Я роскажу лишень про те, як сей монархізм заведено в Січовій Орґанізації і що з нього вийшло.

(Дальше буде).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ФАРЕЛ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 285, повідомляє своїх членів і членкинь місцевих і позамісцевих, що річний мітінґ відбудеться дня 12-го грудня, о 2-ій годині пополудни. Проситься всіх членів прийти, бо будеться вибирати новий уряд на рік 1927. Неявившийся член буде караний 1 доляра, а урядник 2 доляри. — П. Коник, предс.; М. Зубич, кас.; В. Федорчик, секр.

ВІЛІНҐ, В. ВА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 56, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеся дня 12. грудня, точно о годині 2-ій попол., в гали парохіяльній. На мітінґу будуть важні справи до полагодження і вибір нового уряду. Кождий член має явитися на мітінґу; неявившийся заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. Пригадується довгуючим щоби вирівнали свої залеглости. Котрі члени не зложили ще своєї жертви на Сиротинець, мають зложити на сім мітінґу. Будесь принимати нових членів без оплати вступного. — Мих. Зань, предс.; Мих. Пуціло, секр.; Ст. Грушкевич, кас.

БАЛТИМОР, МД. Бр. Св. Троїці, від. 320, повідомляє своїх членів, що дня 12-го грудня відбудеться річний мітінґ на котрім буде вибір нового уряду і мається докінчити справу Сиротинця. Проситься, щоби кождий член явився. — Семен Кузик, предс.; Василь Байда, кас.; Теодор Захарчук, секр.

АВОКА, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 326, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудесь дня 12-го грудня, о годині 2.30 попол., в гали Ан. Турка. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ, бо є важні справи. Буде вибір уряду на рік 1927. Також будуть колектори збирати добровільні жертви на будову Сиротинця. Кождий член має вирівнати свої залеглости, з довгуючими поступиться після статута. Будесь роздавати календарі за доплатою 30 ц. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Н. Колодій, предс.; Ст. Сеньків, кас.; І. Соколовський, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. Тов. Вільна Україна, від. 187, повідомляє, що річні збори відбудуться 12. грудня о год. 2-ій пополудни, в гали Укр. Робіт. Дому. Нехай кождий член прийде на збори, бо буде вибір нового уряду на рік 1927. та другі товариські справи. Довгуючі члени повинні вирівнати свої належитости, бо в противнім разі будуть наражені на суспенду. Буде справа Сиротинця У. Н. Союза. Неявившийся член на ці збори буде караний після статута. — Іван Чупрун, писар.

ГУДСОН, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 273, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що в неділю дня 12. грудня невідбудеться, а за те буде на другу неділю, 19. грудня, о год. 2-ій попол., в домі на Ґрін Порті, річний мітінґ. Кождий член і члениця мають явитися на той мітінґ, бо маємо важні справи до полагодження. Неявившийся член або члениця заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Павло Драбик, предс.; Павло Маряк, секр.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. Тов. ім. Івана Франка, від. 266, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 12. грудня, в сали церковній, о 10-ій годині рано. На порядку нарад є важні справи до полагодження, як рівнож вибір урядників на рік 1927. Обовязком кождого члена прибути на мітінґ. — В. Михалюк, предс.; Т. Сюрко, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 193, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться дня 12-го грудня, о годині 2-ій пополудни, в гали Укр. Р. Домі, 617 Юніон Стр. Повинність кождого члена явитися на річний мітінґ і взяти активну участь в братськім життю. Старий уряд буде здавав справозданне з цілого року, а відтак наступить вибір нового уряду на рік 1927. Довгуючі члени зволять вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі нарять себе на суспендованне. Будесь роздавати календарі на рік 1927 за котрий кождий член має заплатити 30 ц. Буде також много важних справ до полагодження. Неявившийся член на річний мітінґ і на означений час буде караний після статута. — Мих. Малишевський, секр.

ОБОРН, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 283, повідомляє свої хчленів, що річні збори відбудуться в неділю, 12. грудня, о 2-ій год. попол. Кождий член чи членкиня має явитися на річних зборах і свої вкладки вирівнати. Неприсутний член заплатить кари 1 дол., а урядник 3 дол. Котрий член еще не зложив жертви на Сиротинець, то проситься зложити на сих зборах. Будемо принимати без вступного, коли буде найменче 6 нових членів. На мітінґу буде справозданне урядників і контр. комісії з цілого року, вибір нових урядників на рік 1927. — Лесь Зобків, секр.

ВЕСТ ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Зоря, від. 346, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в слідуючу суботу, 11. грудня, о год. 6. вечер, в домі Йосифа Баґінського, 7730 Брюстер Еве. Проситься усіх членів явитися, бо буде справозданне річне і вибір нових урядників на рік 1927 та много важних справ. Будесь укладати статут товариства. Проситься членів привести нових членів. — Андрій Мацькевич, предс.; Йосиф Навроцький, кас.; Мих. Черкас, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Подається до відома членам Тов. над Збруча, від. 280, що мітінґ відбудесь 12. грудня, о год. 1.30 пополудни, в гали Укр. Гор. Клюбу, 618 В. Лакавана. Проситься членів прибути. Член неявившийся на мітінґу, заплатить кари 1 дол., а урядник стратить свою річну платню. На сім мітінґу будесь вибирати нових урядників на слідуючий рік. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости. Кождий член має принести з собою 30 ц. за календар У. Н. Союза, котрий дістане на річних зборах. Ті члени, котрі ще не жертвували на Сиротинець, будуть ласкаві зложити свою жертву на сім мітінґу. — В. Захарчук, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 367, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться о годині 2-ій попол., в неділю, дня 12. грудня, в гали парохіяльній, 303 Гудсон Еве. На той мітінґ кождий член має явитися, бо будуть важні справи до полагодження, як справа Сиротинця, котру мається вирішити на сім мітінґу. Буде також вибір уряду на рік 1927. Котрий член не явиться на мітінґу, а не подасть причини, заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — А. Бабій, пр.; М. Антонів, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. Тов. Запорожська Січ, від. 67, повідомляє, що річний мітінґ відбудесь о 2-ій годині пополудни, в неділю, дня 12-го грудня, в гали Ліберти Гол на Мей ул. Буде вибір уряду і другі важні справи. Неявившийся член заплатить карн 25 ц., а урядник 50 ц. — Іван Радзіс, предс.; Іван Пиріг, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 12. грудня, о 2-ій год. попол. точно, в гали церковній на Ґренд стріт. Проситься членів прибути на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Також проситься вирівнати свої довги. Контрольна комісія здасть справозданне з цілого року і буде вибір нового уряду на рік 1927. Кождий член має принести 30 ц. за календар на рік 1927, котрий дістане на мітінґу. Тих членів, котрі не зложили ще жертви на Сиротинець, проситься зложити на сім мітінґу. — Стефан Баюс, предс.; Н. Моссора, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 371, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 11. грудня, в гали церковній, 49-51 Бікон Стр., о год. 7.30 вечером. Обовязком кождого члена явитися на річні збори, тому що буде: 1) справозданне цілорічне, 2) залеглість членів на Сиротинець, 3) вибір урядників на 1927 рік і инші важні справи до полагодження. Коли член не явиться на річне засіданне, так після статута зістане суспендований з Товариства. — Іван Парнавський, Іван Височанський, Григорій Романків.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Любов, від. 45, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, дня 12. грудня, о год. 2-ій пополудни, в льокали Тов. Горожан, 847 Н. Френклин ул. До полагодження є дуже важні справи. Упоминаєсь довгуючих о вирівнанне місячних вкладок, бо в противнім разі будуть суспендовані. Рівнож пригадується справу Сиротинця, щоби члени виповнили свою заяву що до жертв на Сиротинець. Принимаєсь нових членів до Союза і Товариства без вступного. Користайте з нагоди. Кождий член одержить календар У. Н. Союза на рік 1927. — М. Качмарчик, предс.; Д. Веселик, кас.; М. Рибак, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 324, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудесь в неділю, 12-го грудня, о 3-ій годині пополудни, в Домі Укр. Громади на 23-ій і Бравн ул. На тім мітінґу будуть важні справи до полагодження і вибір уряду на рік 1927. Проситься всіх членів прибути на мітінґ. Неявившийся член без важної причини підлягає карі після татута. Також напоминається членів, котрі довгують вкладки до Тов., щоби вирівнали на згаданім мітінґу. — М. Гливяк, предс.; П. Пщотасевич, кас.; Й. Мудрий, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Буковина, від. 14, подає до відома членам і членкиням, що місячний і надзвичайний мітінґ відбудеться в суботу, дня 11. грудня, о год. 8-ій вечером, в Укр. Роб. Домі, 15 Іст 3-та улиця. Проситься о конечне прибуття, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Проситься членів вирівнати свої вкладки на сім мітінґу, бо се послідний мітінґ в сім році. Тих членів, що вписалися на балі 24. жовтня, проситься прибути на сей мітінґ. — А. Токарус.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться о 2-ій годині попол. в неділю, дня 12. грудня, в гали парохіяльній, 47 Ґовп Еве., Пасейк. На порядку нарад будуть важні справи до вирішення, як справа Сиротинця, справозданне фінансове і вибір уряду на рік 1927. Повідомляєсь довгуючих членів, що коли не являться на річних зборах, будуть виключені з Тов. і У. Н. Союза. Неявившийся член на зборах заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — М. Пипюк, предс.; Гр. Яськів, секр. Іван Роздядбак, кас.

ГАРВЕЙ, ИЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 354, повідомляє, що річний мітінґ відбудесь о 3-ій год. попол., в неділю, дня 12. грудня, в гали Бафії на Галстед ул. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження; буде вибір уряду. Неявившийся член заплатить кари 1.00, а урядник 2.00. — Петро Вроблїцький, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. Запор. Січ, від. 155, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 12-го грудня, о годині 2.30 попол., в гали Івана Ваверчака, 782 Стейт ул. Обовязком кождого члена є явитися на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде справозданне за цілий рік уряду і контр. комісії та вибір уряду на рік 1927. Будемо принимати нових членів і дітий до Тов. без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Довгуючим членам пригадується, щоби вирівнали всі свої залеглости. Всі члени мають принести належитість за календар на 1927 рік. Пригадується тим членам, котрі ще не зложили на будову Сиротинця У. Н. Союза, щоби на сей мітінґ старалися як один виповнити свою належитість. Неявившийся член або урядник на сей мітінґ підлягає карі після ухвали. — Дмитро Федчишин, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Богд. Хмельницького, від. 133, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, дня 11-го грудня, о годині 8-ій вечером, в гали церковній при Корт Стр. Проситься, щоби кождий член явився на цім мітінґу, а довгуючі члени щоб вирівнали свій довг. Буде вибір уряду на рік 1927. Неявившийся член на сей мітінґ підлягає карі. — К. Галушко, предс.; В. Добущак, кас.; А. Будник, секр.

НЮ БРІТАН, КОНН. Бр. св. Петра і Павла, від. 254, повідомляє членів місцевих і позамісцевих, що річний мітінґ відбудеться в пятницю, дня 17-го грудня, о годині 7.30 вечером, в Українській Гали. Кождий член мусить явитися на річнім мітінґу, а котрий не явиться і не повідомить про причини, то заплатить кару після статута. Члени довгуючі повинні вирівнати свою залеглість. На тім мітінґу будемо вибирати уряд на рік 1927. Члени, котрі ще не зложили по долярови до Центрального Комітет і на Сиротинець, хай постараються сего місяця заплатити. Котрий член спізниться на мітінґ не буде мати голосу на мітінґу. На мітінґу роздасться календарі У. Н. Союза, за котрі кождий член має заплатити 30 ц. — Ст. Гонтарський, пр.; Матвій Мазур, кас.; Юрій Зень, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 12-го грудня, о 1-ій год. пополудни, в гали Укр. Нар. Дому. Проситься всі хчленів прибути на збори і вирівнати свої вкладки при кінци року. Члени, що не повинуються сему, будуть суспендовані. — Григ. Степане—к, фін. секр.

ГЕМСТЕД, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 327, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 12. грудня. Проситься всіх членів прибути, бо є важні справи до полагодження. Кождий член має вирівнати свої вкладки за рік 1926. — Йосиф Дишинчук, предс.; Д. Чопик, секр.

РІВЕРГЕД, Л. АЙ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 256, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 12. грудня, в гали парафіяльній, зараз по відправі. Кождий член має явитись на цей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Кождий член має вирівнати свої залеглости. Буде справозданнє за цілий рік і вибір уряду на рік 1927. — Роман Демчук, пр.; Іван Самотіс, секр.

БОСТОН, МАСС. Дружина Князя Данила, від. 238, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 12. грудня, о годині 10.30 зрана, в гали церковній. Проситься всіх членів прийти на цей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на слідуючий рік. Проситься тих членів, котрі ще не зложили жертви на Сиротинець, щоб були ласкаві зложити на сім мітінґу. Хто ще не належить до У. Н. Союза проситься прийти на сей мітінґ і записатися до У. Н. Союза без вступної оплати. — Петро Музика, секр.

ФУЛТОН, Н. Й. Повідомляється членів Тов. Запорожська Січ, від. 263, що річний мітінґ відбудеться дня 12-го грудня, в Укр. Нар. Домі. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1.00. — Д. Оленський, предс.; А. Іваницький, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Отсим повідомляється членів Тва. Єдність, від. 163, що річні збори відбудуться в неділю, дня 12. грудня, в сали Укр. Аемр. Горожанського Клюбу, 847 Н. Френклін вул., точно о 1-ій годині пополудни. На порядку дня є, вибір уряду на рік 1927 і другі важні справи. Взивається всіх членів явитись на річні збори й вирівнати всі довги, що приналежні до товариської каси. — Й. Федюк, секретар.

ПІТСФІЛД, МАСС. Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 150, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 12. грудня, о 2-ій годині пополудни, в П. Щульгана гавзі. Проситься, щоби кождий член прибув та вирівнав свої місячні вкладки. На сім мітінґу буде вибір уряду на 1927 рік та инші важні справи. — О. Яремій, писар.

ВЕСТЧЕСТЕР, Н. Й. Повідомляється членів Тов. Згода, від. 210, що річний мітінґ відбудеться дня 11. грудня, о 8-ій год. вечер., в домі предс. Г. Романова, 919 Rewire Ave. Неявившийся член на мітінґу підпадає карі 50 ц., а урядник 1 дол. — Йосиф Сидор, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січові Стрільці, від. 44, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 12. грудня, о годині 2-ій пополудни, в гали церковній. Проситься всіх членів явитися на сей мітінґ, бо буде справозданне контрольної комісії і вибір уряду на рік 1927 та другі дуже важні справи до полагодження. Котрий член не прийде, заплатить кару 2 дол., а урядник 3 дол. Довгуючі члени мають вирівнати свою належитість, бо в противнім разі будуть суспендовані. Також пригадується тим членам, котрі ще не зложили жертви на Сиротинець У. Н. С., щоби зложили на тім мітінґу. — Андрій Чепеляк, секр.

„ЩОБИ БУЛО ЧУТИ АЖ ДО МОСКВИ".

Щоб оправдати внутрішний терор, який ще збільшився з часу міністерства ґенерала Авереску́ла, звернулася румунська фашистська олігархія за союзниками поза кордоном. Такий союзник знайшовся в особі Мусоліньоґо, який зголився навіть ще дечого навчити румунських фашистів. І тому то тепер ріжні делеґації італійські відвідують Румунію, між иншими й послідня делеґація на чолі з князем Сполею та шефом ґенерального штабу ґен. Бадолійо. Після гучних бенкетів в Букарешті відвідала ця компанія „звільнену" Бесарабію. Префекти, сиґуранца і жандарми зганяли з сіл селян „витати" гостей. В глухих бесарабських селах знайшлися навіть італійські національні та державні прапори, якими бесарабські селяни прикрашували свої доми. В Сороках, над Дністром, відбулася військова парада, щоби показати большевикам з другого берега свою силу. Музика грала національні румунські й італійські гимни. Ґенерал Бадолійо приказав музикантам ґрати так грімко, „щоби було чути аж до Москви". Бадолійо післав з Сорок італійському королеви до Риму телеґраму „від братів живучих в Придністровю".

Так виглядає на зверх комедія, яку відіграли тепер два фашистські ґенерали в „свобідній" країні і за якою криється кріваве лице двох насильників-фашистів.